

EAL100 LINNAINSTALLATSIOONIDE IDEEVÕISTLUS ŽÜRII KOOSOLEKU PROTOKOLL

KOOSOLEKUL OSALEJAD:

Žüriiliikmed:

Ljudmilla Georgijeva, arhitekt, ideevõistluse kuraator
Mihhail Kõlvart, linnapea, Tallinna Linnavalitsus
Mae Kõõnemägi, arhitekt, EAL, ideevõistluse kuraator
Tanja Muravskaja, kunstnik
Rebeka Põldsam, kunstiteadlane
Lembit-Kaur Stöör, arhitekt, EAL, arhitektuurivõistluste töögrupp

Koosolekut protokollis:

Kairi Rand, projektijuht, EAL

Kuulajana osales:

Erkki-Alo Kirde, linnapea büroo nõunik, Tallinna Linnavalitsus

KOOSOLEKU TOIMUMISE AEG JA KOHT:

Reede, 23.04.2021 kell 11.00–13.00

Zoom

Ideevõistluse eesmärk:

Võistluse eesmärk on leida ideekavandid [linnainstallatsioonidele](#) Eesti Arhitektide Liidu (EAL) 100. juubeli programmi raames. Valitakse 3 installatsiooni, mis on kavas püstitada Tallinna kesklinna avalikku ruumi 2021. aasta sügisel.

Installatsioonide kandev teema on rohepööre, mis kõige laiemas mõttes tähendab inimtegevuse põhjustatud kliimamuutuste (tagasi-)pööramist tasakaaluseisu. Kuigi keskkonnateemade arutelu on tihti emotsionaalselt laetud, oleme veendunud, et avalikus teadvuses on oluline hoida ja edendada positiivset ja innustavat kuvandit ning seetõttu eelistame kavandite valiku juures teadlikult inspireerivaid ja lahendustele orienteeritud ettepanekuid ning tugeva keskkonnateemalise sõnumiga ruumilisi teoseid.

Kavandid võivad, aga ei pea tegelema arhitektuurivaldkonna spetsiifilise problemaatikaga.

Kliimamuutuste ja keskkonnasõbralikkuse teemad on nii arhitektuuris kui ka vabades kunstides olnud tähtsal kohal juba pikka aega, mis annab osalejatele võimaluse neid laiemalt tõlgendada. Installatsioon võib tegeleda rohepöörde igapäevaelu aspektidega (energiatarbimine, CO₂, transport, linnakeskkond, toidu- jm jäätmed, taaskasutus, ringmajandus jne) või tõsta esile kliimamuutuse mõju laiemalt. Installatsiooni formaat võimaldab luua kunstiobjekti, skulptuuri, valgusmängu vms linnaruumilist sekkumist, mis kutsub juhuslikku möödijat seda uurima ja kogema, üllatades ning avades uusi tähendusi.

Installatsiooni materjalikasutus peab olema keskkonnasäästlik ning kogu installatsiooni eluiga läbi mõeldud.

Installatsioonid peaksid soovitavalt asuma Tallinna kesklinna kõige aktiivsema kasutusega avalikus ruumis, kuid täpne asukoht on vaba. Eelistada tuleks Tallinna linna omandisse kuuluvaid kinnistuid ning avalikku tänava- ja väljakuruumi. Väga oodatud on kohaspetsiifilised teosed.

Žürii töö:

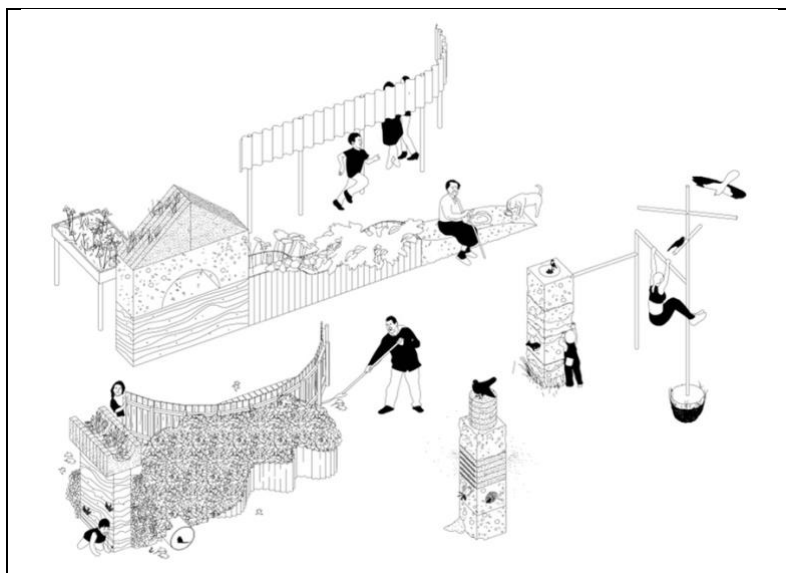
[Võistlusele esitati 28 ideekavandit](#), mis kõik vaadati žürii poolt läbi ning seejärel valiti hääletamise teel välja 11 tööd, mis pääsesid lõpphindamisele, kus omakorda valiti 3 teostamisele minevat tööd.

Žürii lähtus tööde hindamisel töö ruumilisest kvaliteedist, tugevast sisulisest sõnumist, kohaspetsiifilisusest, aktuaalsusest, teostatavusest, üldisest vastavusest lähteülesandele ning selgitas anonüümselt märksõnade kaudu välja võitjad.

Hinnangud lõpphindamisele pääsenud ideekavanditele:

Tööd 1–3 valiti žürii poolt teostamisele ehk võitjateks, ülejäänud tööd on esitatud tähestikulises järjekorras märksõnade alusel.

1. Lummavad kohtingud

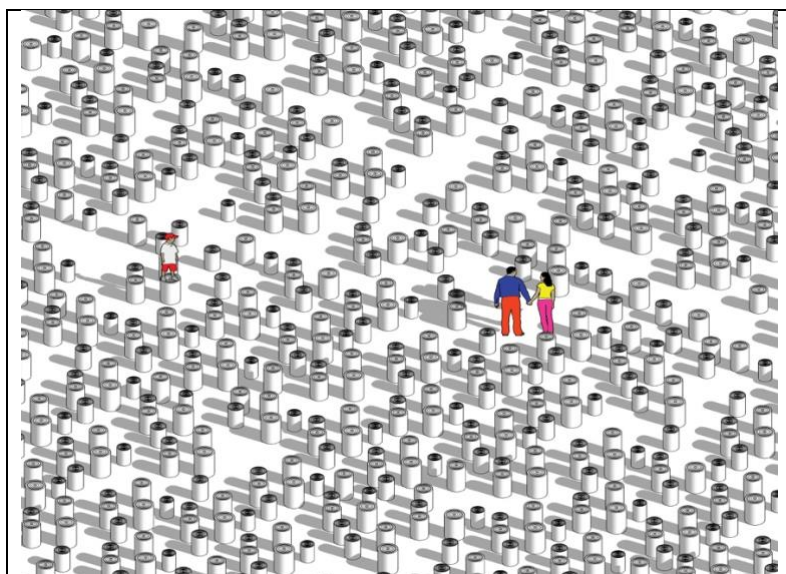
Võistlustöö lühikokkuvõte:

Väljapakutav on kolleksioon mängulisi ruumilisi etüüde, mille eesmärk on soodustada lummavaid kohtinguid: laste ja täiskasvanute, kunstihuviliste ja koerte, vihmausside ja vanaemade vahel; kutsuda üles peitusemängule, rekreatiivsele rippumisele, kõdunemisele, passimisele, snäkile, lilleõie nuusutamisele, pesa tegemisele. Selle ruumi eesmärk ei ole niivõrd efektiivsus, vaid võimaluste loomine lähedaste suhete selgeks tunnetamiseks.

Žürii kommentaar:

Tõeliselt mänguline ja esteetiliselt nauditav idee ning graafiline esitus, töö tegeleb sümpaatsete teemadega ning tekitab väga igapäevaselt kasutatava uue konkreetse rakendusega ruumi, mille asukoht on kogukonda silmas pidades rikastav ja hästi valitud. Mõjub suurte installatiivsete tööde kõrval elevust tekitava ning suhestuma kutsuva miniatuurse laboritöö ja õppematerjalina. Avab rohepöörde temaatikat kogukonna loomise ja koostöö tugevdamise teemade läbi ning tegeleb lisaks inimesele ka loomade, lindude ja putukate ökosüsteemidega. Töö võiks võimalusel avatuks saada juba suve lõpupoole.

2. Mõttepaus

Võistlustöö lühikokkuvõte:

Puidu eluea tsükli pikendamine. 5000 puitpakku asetatakse Vabaduse väljakule - mõttepausiks.

Žürii kommentaar:

Töö on tugev oma mitmetasandilise lihtsa sõnumiga. See on interaktiivne ning võimaldab vaatajal mänguliselt sekkuda. Oma mastaapsuse ja visuaalse mõjususe poolest jääb ta linnaruumis kergesti silma ning tekitab seeläbi diskussiooni suuremas vaatajaskonnas. Töö on teataval määral huumorikas ja provokatiivne, olles samal ajal teostuselt keskkonnasõbralik. Žürii ettepanek on tööd edasi arendada nii, et igapäevane liikumine ei oleks oluliselt takistatud.

3. TORUPÕÖRE

Võistlustöö lühikokkuvõte:

Installatsioon on hüpotees suletud materjaliringiga linnast, kus ainsaks ehitusmaterjaliks on olemasolev linn ise ja ainus ehitatav pind on juba ehitatud pind. TORUPÕÖRE käivitab torupiirde – laialt levinud linnakorralduselemendi – kui uut tüüpi demokraatliku infrastruktuuri. Element, mis katkestab linna ja eraldab selle kasutajaid, ühendab nüüd Balti jaama läheduses ruumi ja inimesi.

Žürii kommentaar:

Töö tugevus seisneb selle sotsiaalkriitilisuses ning linnaruumi parenduse aspektis. Selle põhiline iva seisneb teatud linnaruumiliste objektide eemaldamises Tallinna avalikust ruumist. Loodud kunstiinstallatsioon manifesteerib antud "koristustöö" tulemit võimsa ruumilise kunstiobjektina. Töö on vormilt põnev, provokatiivselt jõuline, sümpaatse värvilahendusega. Asukoht on väga hästi valitud. Žürii ettepanek on luua infograafika või visualiseerida mingil muul viisil erinevad asukohad, kust torupiirde ja betoonist poolkerad on ära võetud. See aitab vaatajal mõista antud töö sisu ja tegelikku tähendust. Samuti on vajalik tagada turvalisus ning täpsustada töö mastaap. Žürii hinnangul on töö teostatav ka väiksemas mahus.

4. Biokuup

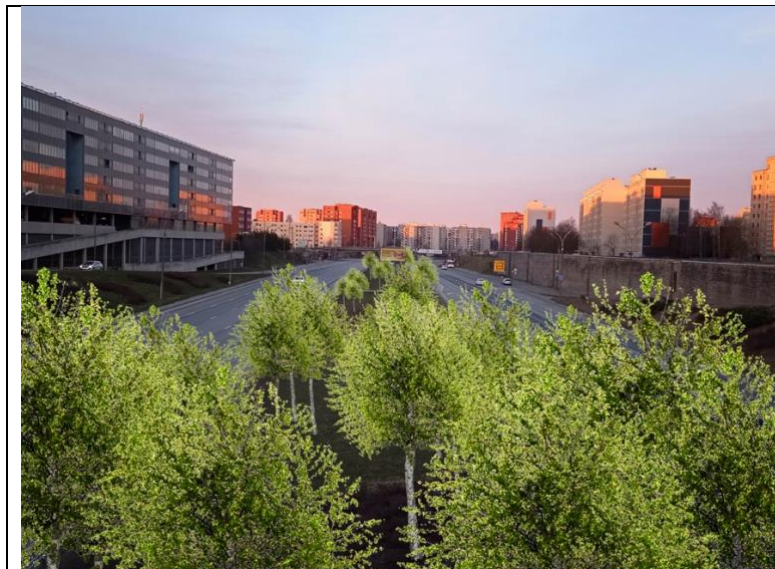
Võistlustöö lühikokkuvõte:

Pelletitest loodud installatsiooni eesmärk on tekitada laiem avalik arutelu selle üle, kas puidu põletamine on jätkusuutlik taastuvenergeetika liik.

Žürii kommentaar:

Töö on sümpaatne, selge sotsiaalkriitilise sõnumiga ning arutelu tekitav, ent fookus on veidi liiga kitsas ja vormiliselt jääb väheks kunstniku refleksioonist.

5. Hapnik

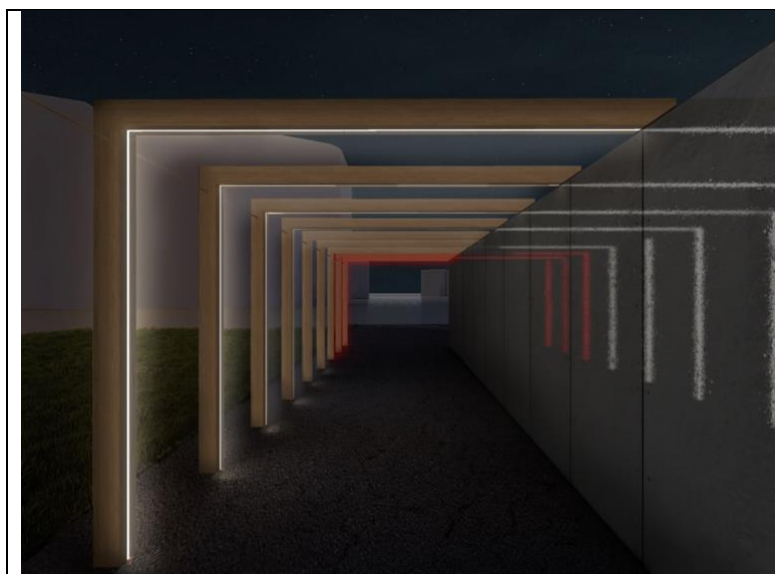
Võistlustöö lühikokkuvõte:

Installatsiooni ettepanek on istutada arenduste ootele jäänud maadele väärtuse lisamiseks ja heaolutunde suurendamiseks puid.

Žürii kommentaar:

Tervitav on haljastuse lisamine linnaruumi. Töös jäi puudulikuks installatsioonile kohane kunstiline mõõde, mis aitaks vaatleja pilku kõita ning rohepöörde teemale tähelepanu tuua. Antud töö võib jääda mõjuma pelgalt linna haljastusprojektina. Töö pole ajutine.

6. LIIG

Võistlustöö lühikokkuvõte:

Earth Overshoot Day on päev, mil inimkond on kasutanud ära selleks aastaks ettenähtud looduslikud varad. Installatsiooniprojekti raames tuuakse aasta mastaap ühe ööpäeva sisse, mille tulemusel jõuab hoomamatu statistika inimesele lähemale, luues Earth Overshoot Minute'i. Kasutades asukoha linearsust, on installatsioon läbikäidav puitkarkassidest moodustunud tunnel.

Žürii kommentaar:

Selge sõnumiga klassikaline arhitektuurne paviljon, kus on mängitud statistika visualiseerimisega. Sobitub oma vormikeelelt Tammsaare pargi uut lahendust silma pidades hästi keskkonda, kuid ühtlasi puudub uuenduslikkus. Installatsiooni sõnum pole vaatajale piisavalt kergesti mõistetav.

7. LIIV

Võistlustöö lühikokkuvõte:

Installatsioon pakub ruumilise mõtteharjutusena rohepöördeks välja aja- ja ressursitaju korrigeerimise. "Liiv" on Balti Jaama tunnelisse tehtud ekspositsioon liivast, mille eesmärk on liikumise aeglustamine ja ressursi teadvustamine. Materjal, mida tavapäraselt kasutatakse kiiruse suurendamiseks on nüüd aegluse teenistuses.

Žürii kommentaar:

Teemapüstitus on kahtlemata globaalsel tasandil oluline, sõnum selge ning kontseptsioon väga põnev, kuid installatsioon võib täismahus teostatuna mõjuda liiga ekstreemse ja liikumist takistavana.

8. Mütseel

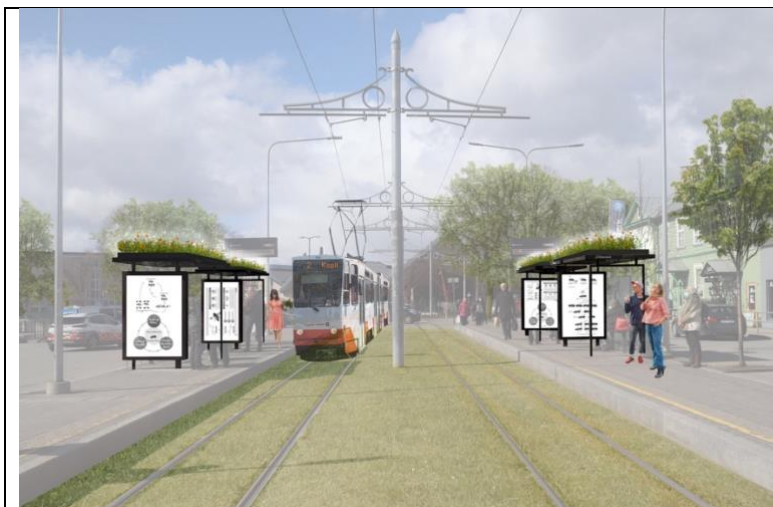
Võistlustöö lühikokkuvõte:

Installatsioon keskendub ökosüsteemide struktuuride ühendusele, mis tekib inimeste ja looduse vahel. Selle eesmärgiks on pakkuda platvormi sotsiaaleksperimendile, mis kutsub suhestuma, sisenema, istuma ja kogema looduse potentsiaali teise nurga alt.

Žürii kommentaar:

Visuaalselt uudne ja atraktiivne töö, kuid selle seos võistluse teemaga jäi nõrgaks. Küsitav on idee teostatavus, lõpptulemuse sõnum vaatajale on ebaselge.

9. Pesapuu

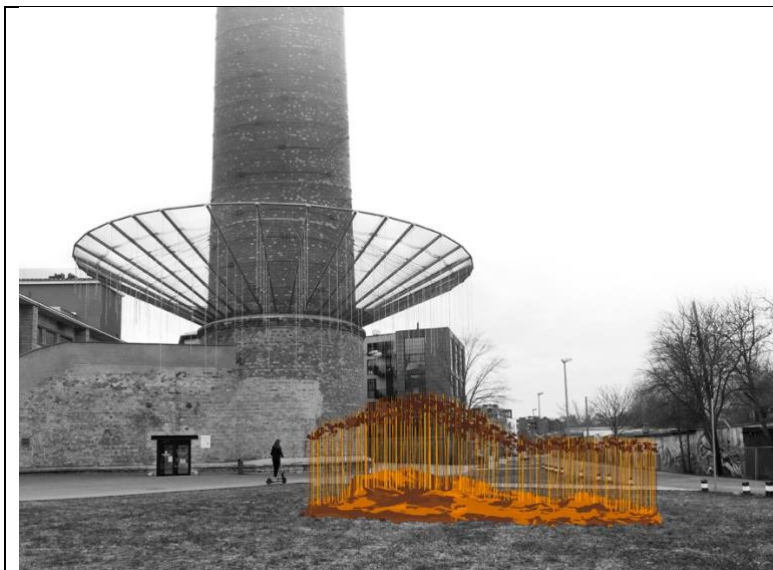
Võistlustöö lühikokkuvõte:

Mesilasesõbralik "Pesapuu" paigutab Tallinnas valitud ootepaviljonide katustele haljastuskonteinerid putuktolmlejate taimedega.

Žürii kommentaar:

Töö idee on atraktiivne, kuid töötaks kõige paremini ainult suvekuudel. Selle teostatavus on installatsioonide lahtioleku ajapiire silmas pidades keeruline ning sügisel võib taimestiku lopsakus jääda kesiseks. Töö sõnum ja visuaalne mõjus on võib jääda seetõttu vaatajale märkamatuks.

10. Tuleviku minevikumuusika

Võistlustöö lühikokkuvõte:

Raudvitste abil õhku kergitatud põlevkivikamakate ansambel, mille toomine Tallinna kesklinna pakub haruldase võimaluse linlastele ja külalistele (kuri)kuulsat kivimit vahetult näha, kuulda ja kogeda ebaharilikus kontekstis, mis pakub omaette väärtust ja võib ergutada mõtlema maavarast avaramalt.

Žürii kommentaar:

Aktuaalset teemat käsitlev poeetiline töö, hea näide kammerlikust installatsioonist. Töö asukoha tõttu võib installatsiooni mõju jääda nõrgaks. Käsitletud keerukas teema pole visuaalselt kergesti hoomatav ning installatsioon toimiks ideaalselt muuseumi ruumides. Antud töös jäi väheks interaktiivsust.

11. [Tuulekoridor](#)

Võistlustöö lühikokkuvõte:

Installatsiooni moodustavad Linnahalli katusele postide vahele paigutatud kangajääkidest valmistatud kardinaid.

Žürii kommentaar:

Visuaalselt nauditav, poeetiline ja huvitava asukohavalikuga töö. Küsitavaks jääb tehniline teostatavus installatsioonide lahtioleku ajapiire silmas pidades. Töö sõnumi seos rohepöördega jäi nõrgaks. Töös oli vähe sotsiaalkriitilisust ja kihilisust.

Žürii otsus:

Pärast arutelu ja kavandite võrdlemist valiti konsensuslikult teostamiseks 3 tööd, mis žürii hinnangul mõjuvad väga hästi ka koos vaadeldava grupi/tervikuna.

Teostamisele ehk võitjateks valitud tööd ja nende autorid:

[Lummavad kohtingud](#)
[Mõttepaus](#)
[TORUPÖÖRE](#)

Laura Linsi, Roland Reemaa
Mark Grimitliht
Siim Tanel Tõnisson, Mari Poom, Ra Martin Puhkan, Berta Kisand,
Emma Pipi, Päär Joonap Keedus, Karolin Kull

Ideevõistlusele välja pandud preemiafond 2400,00 eurot jaguneb väljavalitud tööde vahel võrdselt.

Juhul kui edasise protsessi käigus selgub, et väljavalitud tööde hulgas on tehniliselt teostamatuid, valib žürii asendustöö(d) ülaltoodud/järelejäanud 8 kandidaadi hulgas.

Võistluse tulemused tehakse teatavaks Eesti Arhitektide Liidu [veebilehel](#) ja [Facebookis](#) hiljemalt 16. mail 2021.

Žüriiliikmete allkirjad:

/allkirjastatud digitaalselt/

Ljudmilla Georgijeva
Mihhail Kõlvart
Mae Kõõnnemägi
Tanja Muravskaja
Rebeka Põldsam
Lembit-Kaur Stöör